

การประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ
ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
PROJECT EVALUATION OF CAREER ASPIRATION
IN SECONDARY SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN

กุลวดี แก้วประวัตี ^{1*} อัครพงศ์ สุขมาตย์ ² บุญจันทร์ สีสันต์ ³

Kulwadee Kaewprawat ^{1*} Aukkapong Sukkamart ² Boonchan Sisan ³

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

² รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

* ผู้ประสานงาน: 64603006@kmitl.ac.th

¹ Master of Education Program in Education Administration King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

² Assoc. Prof. Dr., Department of Industrial Education, School of Industrial Education and Technology, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

³ Assoc. Prof. Dr., Department of Industrial Education, School of Industrial Education and Technology, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

* Corresponding Author: 64603006@kmitl.ac.th

(Received: 2024-10-01; Revised: 2024-10-17; Accepted: 2025-02-11)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้แก่ การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 กลุ่มเขต และการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีการจับฉลาก ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 86 คน ครู จำนวน 86 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 381 คน จากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 109 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 553 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ ฉบับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 46 ข้อ ฉบับครู จำนวน 46 ข้อ และฉบับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 26 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และค่าความเชื่อมั่นรายด้านอยู่ระหว่าง 0.81-0.91 กำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมินที่ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, $SD = 0.52$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบริบท ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.62$) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.54$) และด้านกระบวนการ ($\bar{x} = 4.44$, $SD = 0.56$) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านผลผลิต ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.57$) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 3.51 ซึ่งมีผลการประเมิน คือ ผ่านเกณฑ์

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, โครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ,

รูปแบบการประเมินแบบ CIPP

Abstract

This evaluative research aims to assess the “the Project Evaluation of Career Aspiration in Secondary Schools under Bangkok Metropolitan” using the CIPP Model, evaluating four aspects: Context, Input, Process, and Product. The sample is selected through multistage sampling technique, involving cluster sampling by dividing secondary schools under the Bangkok Metropolitan Administration into six district

groups, followed by simple random sampling using the lottery method. The sample comprises 553 participants from 109 participating schools, including 86 school administrators, 86 teachers, and 381 secondary students. The research instruments consist of three sets of five-point Likert scale questionnaires: one for administrators with 46 items, another one for teachers with 46 items, and the last one for students with 26 items. The IOC range from 0.60 to 1.00, with reliability coefficients for each dimension between 0.81 and 0.91. The evaluation passing criterion is set at a mean score of 3.51 or higher. Data are analyzed using mean ($\bar{x}$) and standard deviation (SD).

The findings indicate that the overall evaluation of the “the Project Evaluation of Career Aspiration in Secondary Schools under Bangkok Metropolitan” achieves a high level of agreement ($\bar{x} = 4.43$, $SD = 0.52$). By dimension, the Context aspect ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.62$), the Input aspect ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.54$), and the Process aspect ($\bar{x} = 4.44$, $SD = 0.56$) all show high levels of agreement, while the Product aspect ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.57$) shows the highest level of agreement. Overall, all four aspects score above 3.51, indicating that the evaluation meets the established criteria.

Keywords: Project evaluation, Project of Career Aspiration, CIPP Model

บทนำ

ระบบการศึกษาของประเทศไทย ถือเป็นกลไกสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถและสมรรถนะของประชากรในชาติ ซึ่งเป็นกลไกและต้นทุนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เท่าทันกับการแข่งขันในยุคของความเปลี่ยนแปลงในสังคมบริบทโลก โดยเป็นเงื่อนไขสำคัญที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ อาทิ ปัญหาความยากจน ปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาทางสังคมอื่น ๆ ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ของประเทศจำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาประเทศไทย แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันปัญหาคุณภาพ การศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งข้อจำกัดที่สำคัญของการศึกษาไทย ทั้งปัญหาเรื่องหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนที่เน้นการท่องจำทำให้ขาดความคิดสร้างสรรค์ (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563) ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ได้กำหนด

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุก ๆ ช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561)

การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร พร้อมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนมุมมองแนวคิด เพื่อสร้างระบบนิเวศใหม่ให้แก่ภาคการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียนให้สามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก กรุงเทพมหานครจึงประกาศจุดเน้นด้านการศึกษา โดยปรับสถานศึกษาให้เป็นองค์การจัดการเรียนรู้ (Learning School) โดยส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรมอาชีพที่สอดคล้องกับความถนัดความสนใจของผู้เรียน โดยการ Re-skill, Up-skill, New skill เน้นทักษะยุคใหม่ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน สามารถต่อยอดสร้างอาชีพหรือมีการศึกษาที่สูงขึ้น (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2566) ซึ่งแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 – 2569) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ไว้ว่า “จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาสู่อัตลักษณ์ผู้เรียนแห่งมหานคร ที่พร้อมด้วยคุณธรรม” โดยได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ด้วยกัน 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563)

โครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพอยู่ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาผู้เรียนตามอัตลักษณ์แห่งมหานคร เป้าประสงค์ที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีสำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา (สยศ.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบโครงการ ซึ่งสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้นำนโยบายวิชาชีพเลือกเสรีสำหรับนักเรียนในมิตเรียนดี เพื่อเป็นการส่งเสริมให้โรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 109 โรงเรียน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและเพิ่มรายวิชาเพิ่มเติม โดยโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพจะสามารถพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อให้แก่นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือพัฒนาจนเป็นผู้ประกอบการในอนาคตได้ (สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา, 2566)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานของโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ แต่ผู้วิจัยยังไม่พบว่าโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพมีการประเมินผล ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 - 2566 เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการดำเนินงานที่ผ่านมา และเป็นการกระตุ้นผู้ที่เกี่ยวข้องให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงจะศึกษาเรื่องการประเมินโครงการ

เปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ระยะเวลาจากเดือนตุลาคม พ.ศ. 2565 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2566 ตามรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของ Danial L. Stufflebeam (Stufflebeam, Danial L. and Shinkfield A. J., 2007) ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) ซึ่งรูปแบบการประเมินนี้มีองค์ประกอบครอบคลุมประเด็นสำคัญ รูปแบบการประเมินมีความต่อเนื่อง ทำให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางดำเนินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ และผลการประเมินดังกล่าว สำนึก การศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งจะเป็แนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานของโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การประเมินบริบท 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า 3) การประเมินกระบวนการ และ 4) การประเมินผลผลิต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงประเมิน โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP เพื่อประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยมีการประเมินแต่ละด้าน ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านบริบท ประกอบด้วย 3 ประเด็นการประเมิน คือ ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายด้านการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ และความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง

2) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 5 ประเด็นการประเมิน คือ ความเหมาะสมของรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพในหลักสูตรสถานศึกษา วิทยากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง วัสดุอุปกรณ์งบประมาณ และอาคารสถานที่

3) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 3 ประเด็นการประเมิน คือ การบริหารจัดการ การดำเนินการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพ และการติดตามและการประเมินผล

4) ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 2 ประเด็นการประเมิน คือ ผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ และความพึงพอใจในโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ

2. ประชากรและตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีงบประมาณ พ.ศ.2566 จำนวน 109 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 109 คน ครู จำนวน 109 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 39,885 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (บุญจันทร์ สีสันต์. 2563) และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้แก่ การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 กลุ่มเขต และการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีการจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 86 คน ครู จำนวน 86 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 381 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 553 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ถูกสร้างขึ้นโดยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 46 ข้อ ครู จำนวน 46 ข้อ และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 26 ข้อ

3.2 การสร้างเครื่องมือของแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตรงตามเนื้อหา สร้างข้อคำถามที่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของการประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ มีข้อคำถามเป็นชุดเดียวกัน มีจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ประกอบด้วย 3 ประเด็นการประเมิน ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 5 ประเด็นการประเมิน

ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 3 ประเด็นการประเมิน และด้านผลผลิต ประกอบด้วย 2 ประเด็นการประเมิน ในส่วนข้อคำถามของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจะมีจำนวน 26 ข้อ จะสร้างตามความสอดคล้องของข้อคำถามในประเด็นการประเมิน

3.3 การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับให้กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน จากนั้นเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index Of Consistency) พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรมีค่า 0.60 – 1.00 และนำแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยแจกแบบสอบถามให้โรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 กลุ่มเขต ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ฉบับ ครู จำนวน 6 ฉบับ และนักเรียน จำนวน 30 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 42 ฉบับ จากนั้นนำผลการทดลองใช้แบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ (Cronbach Cronbach, L. J., 1973) พบว่า แบบสอบถามฉบับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 46 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 แบบสอบถามฉบับครู จำนวน 46 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 และแบบสอบถามฉบับนักเรียน จำนวน 26 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาและประสานงานกับผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 86 โรงเรียน เพื่อแจกแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 86 ฉบับ ครู จำนวน 86 ฉบับ และผู้อำนวยการสถานศึกษามอบหมายให้รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูแจกแบบสอบถามให้นักเรียนจำนวน 381 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 553 ฉบับ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 553 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ในตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบบเลือกตอบ โดยใช้ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน โดยนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Zach, 2021) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนความเหมาะสม/ความพึงพอใจ/ความสอดคล้อง/ความเพียงพอของแบบสอบถามที่มีต่อโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ ช่วงค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ช่วงค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 ระดับความคิดเห็นมาก ช่วงค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 ระดับความคิดเห็นปานกลาง ช่วงค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 ระดับความคิดเห็นน้อย ช่วงค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด (บุญจันทร์ สีสันต์. 2563) และผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความสำเร็จของโครงการโดยใช้การแปลความหมายของผลการประเมินโครงการมีค่าเฉลี่ย น้อยกว่า 3.50 ผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามการประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน ตามเกณฑ์ความสำเร็จในภาพรวมรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมิน และระดับความคิดเห็นในโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามภาพรวม รายด้าน และผู้ประเมิน

รายด้าน	ผู้ประเมิน (n =553)								ระดับ ความ คิดเห็น	ผลการ ประเมิน
	ผู้บริหาร สถานศึกษา (n=86)		ครู (n=86)		นักเรียน ระดับชั้น มัธยมศึกษา (n=381)		ผลรวมเฉลี่ย ทั้งหมด			
$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD			
บริบท	4.70	0.35	4.55	0.46	4.29	0.67	4.40	0.62	มาก	ผ่านเกณฑ์
ปัจจัยนำเข้า	4.54	0.41	4.36	0.52	4.32	0.57	4.36	0.54	มาก	ผ่านเกณฑ์
กระบวนการ	4.68	0.40	4.46	0.46	4.38	0.59	4.44	0.56	มาก	ผ่านเกณฑ์
ผลผลิต	4.74	0.37	4.61	0.54	4.43	0.59	4.51	0.57	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
รวม	4.64	0.35	4.46	0.45	4.35	0.55	4.43	0.52	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม เมื่อพิจารณาตามผู้ประเมิน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, $SD = 0.35$) ครู มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, $SD = 0.45$) และนักเรียน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 0.55$) และผลการประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวม มีระดับความเหมาะสม/ความพึงพอใจ/ความสอดคล้อง/ความเพียงพออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, $SD = 0.52$) มีผลการประเมิน คือ ผ่านเกณฑ์

เมื่อพิจารณาผลการประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านบริบท โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.62$) มีผลการประเมิน คือ ผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามผู้ประเมิน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, $SD = 0.35$) ครู มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$, $SD = 0.46$) และนักเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, $SD = 0.67$)

2. ด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.54$) มีผลการประเมิน คือ ผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามผู้ประเมิน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$, $SD = 0.41$) ครู มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.52$) และนักเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.57$)

3. ด้านกระบวนการ โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$, $SD = 0.56$) มีผลการประเมิน คือ ผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามผู้ประเมิน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, $SD = 0.40$) ครู มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, $SD = 0.46$) และนักเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, $SD = 0.59$)

4. ด้านผลผลิต โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.57$) มีผลการประเมิน คือ ผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามผู้ประเมิน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$, $SD = 0.37$) ครู มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$, $SD = 0.54$) และนักเรียน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, $SD = 0.59$)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมิน และระดับความคิดเห็นในโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในประเด็นการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ประเด็นการประเมิน	ผู้ประเมิน (n =553)			
	$\bar{x}$	SD	ระดับ ความ คิดเห็น	ผลการ ประเมิน
ด้านบริบท				
ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายด้านการจัดการศึกษา				
ของกรุงเทพมหานคร	4.36	0.72	มาก	ผ่านเกณฑ์
ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.44	0.68	มาก	ผ่านเกณฑ์
ความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.38	0.68	มาก	ผ่านเกณฑ์
ด้านปัจจัยนำเข้า				
ความเหมาะสมของรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพในหลักสูตร				
สถานศึกษา	4.42	0.62	มาก	ผ่านเกณฑ์
วิทยากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.44	0.61	มาก	ผ่านเกณฑ์
วัสดุอุปกรณ์	4.38	0.60	มาก	ผ่านเกณฑ์
งบประมาณ	4.44	0.56	มาก	ผ่านเกณฑ์
อาคารสถานที่	4.22	0.70	มาก	ผ่านเกณฑ์
ด้านกระบวนการ				
การบริหารจัดการ	4.58	0.48	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
การดำเนินการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพ	4.43	0.57	มาก	ผ่านเกณฑ์
การติดตามและการประเมินผล	4.58	0.54	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
ด้านผลผลิต				
ผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ				
อาชีพ	4.47	0.60	มาก	ผ่านเกณฑ์
ความพึงพอใจในโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ	4.55	0.62	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในประเด็นการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีดังนี้

1. ด้านบริบทพบว่า ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ ($\bar{x} = 4.44$, $SD = 0.68$) ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความ

คิดเห็นสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของโครงการสามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จได้ ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 4.38$, $SD = 0.68$) ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายด้านการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.72$) ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร ประเด็นการประเมินทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีผลการประเมิน คือ ผ่านเกณฑ์

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสูงสุด คือ วิทยากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 4.44$, $SD = 0.61$) ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ วิทยากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความสามารถในการทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ในการพัฒนาทักษะอาชีพ ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยลำดับที่ 2 คือ งบประมาณ ($\bar{x} = 4.44$, $SD = 0.56$) ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการและแผนงานงบประมาณที่ใช้ในโครงการที่เหมาะสม ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยลำดับที่ 3 คือ ความเหมาะสมของรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพในหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.42$, $SD = 0.62$) ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพในหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยลำดับที่ 4 คือ วัสดุอุปกรณ์ ($\bar{x} = 4.38$, $SD = 0.60$) ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนจากการลงมือปฏิบัติจริง และประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ อาคารสถานที่ ($\bar{x} = 4.22$, $SD = 0.70$) ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียน มีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ ประเด็นการประเมินทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีผลการประเมิน คือ ผ่านเกณฑ์

3. ด้านกระบวนการ พบว่า ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสูงสุด คือ การติดตามและการประเมินผล ($\bar{x} = 4.58$, $SD = 0.54$) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการประเมินผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพในโครงการอย่างเป็นระบบ ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ การบริหารจัดการ ($\bar{x} = 4.58$, $SD = 0.48$) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการของโครงการตามแผนอย่าง

ชัดเจนและเป็นระบบ และประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การดำเนินการเรียนการสอน ในรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพ ($\bar{x} = 4.43$, $SD = 0.57$) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และวิทยากร มีการให้คำปรึกษา ขณะดำเนินโครงการ ประเด็นการประเมินทั้งหมดมีผลการประเมิน คือ ผ่านเกณฑ์

4. ด้านผลผลิต พบว่า ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสูงสุด คือ ความพึงพอใจในโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ ($\bar{x} = 4.55$, $SD = 0.62$) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมีความพึงพอใจในโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ และประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ ($\bar{x} = 4.47$, $SD = 0.60$) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งพิจารณารายข้อคำถามที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ครูมีการนำผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการมาพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพ ประเด็นการประเมินทั้งหมดมีผลการประเมิน คือ ผ่านเกณฑ์

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

จากการประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีผลการประเมิน คือ ผ่านเกณฑ์ อาจเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 – 2569) มีเป้าหมายในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่สอนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 109 โรงเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 – 2566 ได้นำนโยบายวิชาชีพเลือกเสรีสำหรับนักเรียนและได้ดำเนินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ มีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตจรดา วัฒนศิลป์ (2567) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่วิชาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19 จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อได้พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) ด้านบริบทอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ โรงเรียนต้องการที่จะพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามที่กำหนด 2) ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการอยู่ในระดับมาก และเมื่อได้พิจารณาเป็นราย

ข้อ พบว่า สื่อเอกสารและวัสดุอุปกรณ์มีเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3) ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการอยู่ในระดับมาก และเมื่อได้พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และ 4) ด้านผลผลิตของโครงการ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักเรียนมีความรู้ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิริติ พรหมนรา (2566) ได้ศึกษาการประเมินโครงการด้านการจัดการทักษะอาชีพและทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านฉลองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน พบว่า ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน

1. ด้านบริบท ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากประเด็นการประเมิน พบว่า ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้จัดการศึกษา และได้กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการที่มีความชัดเจนตรงกับสภาพการศึกษาในปัจจุบัน ส่งเสริมการเปิดสอนรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางจัดการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับนโยบายด้านวิชาชีพเลือกเสรี (แผนปฏิบัติการประจำปี 2566 สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร : 2565) และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลวรรณ อธิมติชัยกุล (2561) พบว่า ผลการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า การดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครได้มีข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพิ่มการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้เห็นถึงความสำคัญ มีการสนับสนุนและการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ของโครงการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของพันธุ์ชศรีไสยเพชร (2565) ได้ศึกษาการประเมินโครงการปู้ยอินทรีย์จากไบจามจุรี สู่ทักษะอาชีพนักเรียนโรงเรียนวัดนาทุ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การประเมินด้านบริบทของโครงการ โดยรวมและรายด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความต้องการและความจำเป็นของโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากประเด็นการประเมิน พบว่า ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสูงสุด คือ วิทยาการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเป้าหมายในการจัดการศึกษากรุงเทพมหานครและสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสพบความถนัด และมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยมีการสำรวจความต้องการด้านอาชีพของนักเรียน เพื่อเพิ่มหลักสูตรที่มีรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพ และจัดหาวิทยาการที่มีความรู้ความสามารถในด้านอาชีพ พร้อมทั้งจัดทำงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการฝึกอาชีพในสถานศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลัย บุญรักษา (2563) พบว่า ผลการประเมินโครงการจัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จังหวัดสกลนคร โดยด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งผู้มีส่วนร่วมในโครงการมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นสอดคล้อง คือ ครูผู้สอนมีความสามารถและศักยภาพในการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอนมากที่สุด โครงการได้มีการทำความเข้าใจและข้อตกลงร่วมมือกัน มีความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการ มีมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด โครงสร้างหลักสูตร และหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสองหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน มีสถานที่เพื่อสนับสนุนกิจกรรมในโครงการทวิศึกษาอย่างเพียงพอและยังมีนโยบายอย่างต่อเนื่องในการสนับสนุนการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรายุทธ ประโมท (2566) ได้ศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี โดยการประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP model มีผลการประเมิน พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และในด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมและดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ สถานศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวก

3. ด้านกระบวนการ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากประเด็นการประเมิน พบว่า ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสูงสุด คือ การติดตามและการประเมินผล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ครู วิทยาการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำปัจจัยนำเข้าในโครงการมาวางแผนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของโครงการตามแผนอย่างชัดเจนและเป็นระบบ และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ กระบวนการดำเนินงาน การประชุมวางแผน การกำหนดบทบาทหน้าที่การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ มีการดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพ

มีการประชุมเพื่อชี้แจงความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องและต่อเนื่องกัน และมีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการติดตามความก้าวหน้าของโครงการตามแผนปฏิบัติการเป็นรายเดือน มีการสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการมาวิเคราะห์ แก้ไข ปรับปรุง ให้มีความเหมาะสมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวรรณ ผิวนิธิ (2564) พบว่า ผลการประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านกระบวนการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสูงสุด คือ การติดตามและการประเมินผล รองลงมา คือการบริหารจัดการ และลำดับสุดท้าย คือ การดำเนินกิจกรรม

4. ด้านผลผลิต ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาจากประเด็นการประเมิน พบว่า ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสูงสุด คือ ความพึงพอใจในโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกิดจากความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพของโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีผลการจัดการเรียนการสอนจากรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพที่โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นมีความเหมาะสม นักเรียนมีทักษะและนำความรู้ที่ได้จากโครงการมาพัฒนาตนเองตามความสนใจ และได้มีการแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ความพึงพอใจ รวมถึงความต่อเนื่องในการพัฒนาทักษะอาชีพ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิภาณ์ ทวีพันธ์ (2565) ได้ศึกษาการประเมินโครงการการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพในโครงการ TSQP-2 โรงเรียนบ้านทุ่งคา “บุญขจรประชาอาสา” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผลการวิจัย พบว่า การประเมินด้านผลผลิตของโครงการ มีผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน โดยภาพรวมมีนักเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ได้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกกลุ่มสาระวิชา การนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ของนักเรียนหลังจากการเข้าร่วมโครงการ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนได้นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจต่อโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวรรณ พุ่มขุนทด (2563) พบว่า ผลการประเมินการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2 ด้านผลผลิต อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาด้านย่อยมีผลการวิเคราะห์ที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสูงสุด คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน อยู่ในระดับดีมาก และด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ผลการวิจัยและรายงานการประเมินผลและ

พัฒนากิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brad A. Trimble (2013) ได้ศึกษาการประเมินโครงการ GEAR UP Aspirations โดยใช้แบบจำลอง (CIPP) เพื่อทำความเข้าใจโครงการในระหว่างดำเนินการของโรงเรียนมัธยมและแนวทางปฏิบัติในอนาคต ผลการประเมินนี้เผยให้เห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น โดยทางโรงเรียน นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา และฝ่ายบริหารมองว่าโครงการ Aspirations และเจ้าหน้าที่ GEAR UP ที่เกี่ยวข้องมีส่วนทำให้บรรยากาศของโรงเรียนดีขึ้นตามวัตถุประสงค์ และทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่พึงพอใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรมีการศึกษาและนำสภาพการศึกษาในปัจจุบันมากำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้มีความเหมาะสม

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อาคารสถานที่ ดังนั้น สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรมีการสำรวจและดำเนินการหาแนวทางเกี่ยวกับสถานที่เก็บวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้มีความเหมาะสม

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการ ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การดำเนินการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติมด้านอาชีพ ดังนั้น สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการปฐมนิเทศเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วมโครงการสามารถเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องและต่อเนื่องกัน และผู้สอนควรจัดเตรียมสื่อการสอนที่หลากหลายและเน้นให้นักเรียนมีการปฏิบัติจริง

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิต ประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพ ดังนั้น ควรมีรายงานการสรุปการดำเนินโครงการและให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแจ้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ระดับประถมศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่อาชีพในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กิริติ พรหมนรา. (2566). การประเมินโครงการด้านการจัดการทักษะอาชีพและทักษะชีวิตใน ศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านฉลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด ภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580). หน้า 9
- จิตรลดา วัฒนศิลป์. (2567). การประเมินโครงการเปิดโลกกว้างสร้างเส้นทางสู่วิชาชีพสำหรับเด็กด้อย โอกาสโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19 จังหวัดนครศรีธรรมราช. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช
- บุญจันทร์ สีสันต์. (2563). วิธีวิจัยทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มีน เซอร์วิสซัพพลาย.
- พันธุ์ธัช ศรีไสยเพชร. (2565). การประเมินโครงการป๋วยอินทรีย์จากใบจามจุรี สู่ทักษะอาชีพนักเรียน โรงเรียนวัดนาทุ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. สุราษฎร์ธานี
- รวีกานต์ ทวีนนท์. (2565). การประเมินโครงการการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพในโครงการ TSQP-2 โรงเรียนบ้านทุ่งคา “บุญยจร ประชาอาสา” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. สุราษฎร์ธานี
- วิไลวรรณ อธิมติชัยกุล. (2561). การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาใน สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี

- วรวรรณ ผิวโชติ. (2564). *การประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต,
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพฯ*
- สุมาลัย บุญรักษา. (2563). *การประเมินโครงการจัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 23จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม:
มหาสารคาม*
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2566). *รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ
ประจำปี พ.ศ. 2565. กรุงเทพฯ: มปป.*
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2565). *แผนปฏิบัติราชการ ประจำปี พ.ศ. 2566
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ดี.เค.พับลิชชิง*
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร
ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 – 2569). กรุงเทพฯ: วันไพนธ์.*
- สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. (2566). *แนวทางการดำเนินงานของโครงการเปิดโลกกว้าง
สร้างเส้นทางสู่อาชีพ ปีงบประมาณ 2566. กรุงเทพฯ: มปป.*
- ศรายุทธ ประโมท. (2566). *การประเมินโครงการโรงเรียนวิถิพุทธระดับมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต,
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพฯ*
- อุไรวรรณ พุ่มขุนทด. (2563). *การประเมินการนำนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ไปสู่การปฏิบัติของ
โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต,
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพฯ*
- Brad A. Trimble. (2013). *GEAR UP Aspirations Project Evaluation*. Doctoral
Dissertations, University of Nevada, Reno.
- Cronbach, L. J. (1973). *Course Improvement Through Evaluation*.
In Educational Evaluation Theory and Practice. Worthington: Charles A. Jones.
- Stufflebeam, Danial L. and Shinkfield A. J. (2007). *Evaluation theory, models and
applications*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Zach. (2021). *How to Find the Average of Several Standard Deviations*. (2023, September 13)
Retrieved from : <https://www.statology.org/averaging-standard-deviations>.